

Az irat elektronikus iratról
készített másolat

Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: bíróság útján IV/1361-0/2018	
Érkezett: 2018 SEPT 06.	
Melléklet: 6 db	Kezelőiroda: 1216

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK 1.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZELŐIRATON:	
Postán: Gyűjtőlédoboz Személyesen: E-mail: Faxon: Irat: Kézbesítővel	
Érkezett: 2018 -08- 24	
PÉLDÁNY: III	IV
MELLÉKLET: 3	KÖZTÜK: 1
FŐLAJSTROMSZÁM: 30979/17	
UTÓIRATON:	

Dr. Tóth József polgármester - jogi képviselő (dr. Kiss-Szebeni Norbert osztályvezető jogtanácsos, KASZ:36076000) bevonásával-, Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzat (1139 Budapest, Béke tér 1.) nevében az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Kfv.VI.37.018/2018/4 számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése.

A Kúria a Kfv.VI.37.018/2018/4 számon meghozott ítéletében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.30.979/2017/10 számú jogerős ítéletét megváltoztatta, és az indítványozó Képviselő-testülete által meghozott 118/2016.(X.13.) számú határozatát hatályon kívül helyezte.

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 118/2016.(X.13.) számú határozatával döntött arról, hogy négy épületet társasházzá alapít. Az ingatlan-nyilvántartás szerint egy ingatlannak minősülő, de jól elkülönülő épületekből, épületrészekből álló ingatlanokban oktatási intézmények működnek. A felperes Budapest Főváros Kormányhivatala álláspontja szerint a Képviselő-testület 118/2016.(X.13.) számú határozata jogsértő, mert az Önkormányzat túllépett a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CVCVI törvény (Továbbiakban: Nvtv.) és a Mötv. által meghatározott gazdálkodási kereteken akkor, amikor a Csata Utcai Általános Iskola és Csata Sportcsarnok, a Németh László Gimnázium és Tanuszoda, a Herman Ottó Tagiskola és Tanuszoda, és a Prizma EGYMI ingatlanjainak társasházzá alapításáról döntött.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos

Felperes egyetlen egy olyan jogszabályhelyet se tudott megjelölni, amely tiltja a korlátozottan forgalomképes vagyontárgy esetén a társasház alapítást. A Kormányhivatal jogi okfejtését a Kúria Kfv.IV.37.152/2014/5 számú ítéletére alapozza, amely jogsértőnek tartotta a korlátozottan forgalomképes vagyonra társasház alapítását.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.30.979/2017/10 számú jogerős ítéletében Budapest Főváros Kormányhivatala keresetét elutasította. A jogerős ítélet indokolásának 6. oldala tartalmazza, hogy nem vezethető le olyan tételes jogi tiltó norma, korlátozás, hogy az alperes ne alapíthasson társasházat.

Budapest Főváros Kormányhivatala felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyben kérte az ítélet megváltoztatását. A felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem egyetlen jogszabályhelyet sem hoz fel annak alátámasztására, hogy miért jogszabálysértő a jogerős ítélet abban a vonatkozásban, hogy a korlátozottan forgalomképes vagyonelemek esetében megállapította, hogy nincsenek olyan tiltó, korlátozó tételes jogi normák, melyek tiltanak a társasház alapítását. A felülvizsgálati kérelem bírósági határozatra hivatkozik, egyetlen egy jogszabályhelyet sem jelöl meg, így ebben a körben nem állnak fenn a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Továbbiakban: Pp.) 270.§ (2) bekezdésében foglalt követelmények, miszerint jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Kúriától. A Pp. 272.§ (2) bekezdés szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a megsértett jogszabályhelyet, azonban ilyet a felülvizsgálati kérelem 2. pontja nem tartalmaz. A felülvizsgálati kérelem bírósági határozatra utalást tartalmaz, amely nem felel meg a Pp. 270.§ (2) bekezdés és a Pp. 272.§ (2) bekezdésben foglaltaknak, mivel azok nem jogszabályhelyek. A Pp. 4.§ (1) bekezdése szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése nem köti, így a más bíróság által hozott döntésre hivatkozás semmiképpen nem lehet alapja a felülvizsgálati kérelemnek, nem helyettesítheti a konkrét jogszabályhelyre történő hivatkozást.

A Kúria a megsemmisíteni kért Kfv.VI.37.018/2018/4 számú ítéletével a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.30.979/2017/10 számú jogerős ítéletét megváltoztatta. A Kúria ítéletének indokolása nem tartalmaz arra vonatkozó magyarázatot, hogy a felülvizsgálati kérelmet miért tartotta befogadhatónak, és arra sem, hogy mire alapítja azt az ítéletét, mely szerint jogsértő a korlátozottan forgalomképes ingatlanra társasházat alapítani.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete ellen sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslati lehetőség nincs.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria megsemmisíteni kért Kfv.VI.37.018/2018/4 számú ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2018. június 27. napján vette kézhez. Az Abtv. 30.§ (1) bekezdése alapján a bírói döntés közzétételétől számított hatvan napon belül előterjesztett alkotmányjogi panasz nem minősül elkésettnek. A 60 napos határidő 2018. augusztus 26. napján jár le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az egyedi bírósági ügyben az indítványozó alperes volt.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az egyedi ügyben hozott ítélet az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését, a Kúria ugyanis nem tartotta be ítéletének indokolásakor a tisztességes eljárás alkotmányos követelményét.

Az ítélet sérti továbbá Magyarország Alaptörvényének 28. cikkét, amely az alábbi rendelkezést tartalmazza:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Budapest Főváros Kormányhivatala a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati eljárást kezdeményezett a Kúria előtt. A felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem egyetlen jogszabályhelyet sem hoz fel annak alátámasztására, hogy miért jogszabálysértő a jogerős ítélet abban a vonatkozásban, hogy a korlátozottan forgalomképes vagyonelemek esetében megállapította, hogy nincsenek olyan tiltó, korlátozó tételes jogi normák, melyek tiltanak a társasház alapítását. A felülvizsgálati kérelem bírósági határozatokra hivatkozik, egyetlen egy jogszabályhelyet sem jelöl meg, így ebben a körben nem állnak fenn a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének a Pp. 270.§ (2) bekezdésében foglalt követelmények, miszerint jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Kúriától. A Pp. 272.§ (2) bekezdés szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a megsértett jogszabályhelyet, azonban ilyet a felülvizsgálati kérelem nem tartalmaz.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos

A felülvizsgálati kérelem bírósági határozatra utalást tartalmaz, amely nem felel meg a Pp. 270.§ (2) bekezdés és a Pp. 272.§ (2) bekezdésben foglaltaknak, mivel azok nem jogszabályhelyek. A Pp. 4.§ (1) bekezdése szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése nem köti, így a más bíróság által hozott döntésre hivatkozás semmiképpen nem lehet alapja a felülvizsgálati kérelemnek, nem helyettesítheti a konkrét jogszabályhelyre történő hivatkozást.

A Kúria ítéletében helyt adott a felülvizsgálati kérelemben foglaltaknak és a jogerős ítéletet megváltoztatva megsemmisítette a Képviselő-testület 118/2016.(X.13.) számú határozatát. A Kúria ítélete egyetlen jogszabályhelyet se jelöl meg, amelyre az ítéletét alapítja.

Nem állapítható meg, hogy milyen jogszabályhelyek alapján vezette le, hogy egy önkormányzat nem alapíthat korlátozottan forgalomképes vagyonelemre társasházat, és arra se adott semmilyen magyarázatot, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmét milyen jogszabályhely alapján fogadta be annak ellenére, hogy nem jelölte meg a Pp. 272.§ (2) bekezdése szerinti jogszabályhelyeket.

A Kúria a jelen ügyben hozott döntésével az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésében foglaltakat sértette meg, nem vette teljes körűen figyelembe a tisztességes eljárás alapjogából fakadó követelményeket. A bírósággal szemben támasztott tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósági döntés megfelelő indokolására vonatkozó kötelezettség teljesítését. A bírósági döntés indokolásának az elmaradása vagy pedig az indokolás hiányossága, (rendeltetése betöltésére való alkalmatlansága) alkotmányossági súlyú eljárási jogi hibának számít. A rendkívüli jogorvoslati eljárásban pervesztessé váló fél számára nem derül ki, nem válik egyértelművé a bíróság álláspontja. Márpedig az ügyben eljáró bíróság független és pártatlan eljárását leginkább a bírói döntés okszerű (érvelő) indokolása képes hitelesen alátámasztani.

A közigazgatási perekben a döntés megfelelő indokolásának fokozott jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy a közigazgatási határozattal szemben a bírói út igénybevitelére csak jogszabálysértésre hivatkozással van lehetőség. A jelen ügyben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete szerint az alperes Önkormányzat határozata megfelelt az irányadó jogszabályi követelményeknek. A Kúriának ezért a jogerős ítélettől érdemben eltérő (azzal ellentétes) ítéleti álláspontját oly módon kellett volna bemutatnia, hogy a felek számára világos és egyértelmű legyen, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete mi okból, mely jogszabályhely megsértése folytán minősült jogszabálysértőnek. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárás követelménye nyilvánvalóan nem teljesül azáltal, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet visszautal egy korábbi, jogegységi határozatnak nem minősülő ítéletre. Ez az „érvelési metódus” a közigazgatási ügyszakban fokozottan kockázatos. A hatósági határozattal szemben igénybe vett bírói jogorvoslat nyomán meghozott döntésből ugyanis részben-egészben megismerhetetlen marad a felek számára a bíróság álláspontja, ennek következtében pedig az államot képviselő igazságszolgáltatás mintegy lemond arról, hogy nyilvános és világos érveléssel-levezetéssel támassza alá végleges (további jogorvoslat számára lehetőséget nem adó) döntése elfogulatlanságát, pártatlanságát.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos

Amennyiben a Kúria ítéletében rögzített indokolás a jövőben egyfajta „szakmai iránymutatásként” szolgálhatna az alsóbb bíróságok és a közigazgatási ügyekben eljáró hatóságok számára, úgy a tisztességes eljárás súlyos sérelme alkotmányosan elfogadott, de legalábbis nem vitatható gyakorlattá válhatna. Ezért fontos, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt, mint „alapvető alkotmányjogi kérdést” felvető beadványt érdemben megtárgyalja, és a panaszos indítványának megfelelő ítéletet hozzon.

Az ítélet tartalmában megsérti az Alaptörvény 28. cikkét. A magyar jogban egyetlen jogszabályhely sem tiltja, hogy egy önkormányzat a korlátozottan forgalomképes ingatlanát tartalmazó épületből társasházat alapítson. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Továbbiakban: Nvtv.) az Alaptörvénnyel összhangban nem lehet olyan értelmezését adni, amely a józan észnek ellentmond.

Egy városi, egy kerületi önkormányzat számára megoldhatatlan feladat, hogy az önkormányzati feladatellátást szolgáló ingatlanjai ne legyenek társasházban. A Nvtv-nek ilyen értelmezést adni nem csak a józan észnek mond ellent, de a közjót és a gazdaságosságot sem szolgálja.

Az az értelmezés, mely szerint a magyar jog nem ismeri a „közcélú” közös tulajdon fogalmát, azt eredményezné, hogy az önkormányzatok nem láthatnának el önkormányzati feladatot társasházban lévő ingatlanban, így az orvosi rendelőket, az idősek klubjait, egy könyvtárat, színházat, óvodát vagy bölcsődét nem a lakossági igény szerinti helyeken létesítene, hanem ott, ahol „közcélú” közös tulajdon nélkül tudná biztosítani az ellátását. Ez azt is jelenti, ha egy orvosi rendelőt szeretne egy önkormányzat a lakossághoz közel elhelyezni, akkor egy egész épületet kellene építenie vagy vásárolnia, amely a józan ész és a gazdaságosság elvétől teljes mértékben elrugaszkodott követelmény. Vannak olyan önkormányzatok (Pl: Belváros-Lipótváros Önkormányzata), amelyek a település fizikai adottságai miatt sem tudnák ezt az elvet teljesíteni, mert az egész településen a társasházi forma a jellemző az ingatlanokra, és üres beépíthető telekingatlan sincs. A közjót sem szolgálná az, ha az önkormányzatok a területi ellátási igényhez igazítás helyett egy épületbe sűrítenek a feladataikat ellátó szerveiket, intézményeiket. A közjót az szolgálja, ha az önkormányzat egyfajta szolgáltatást nyújt a lakosságnak, és a lakosság igényeihez igazodva látja el ezeket a feladatokat, helyezi el a feladatellátó intézményeit. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 8.§ (1) bekezdése integrált településfejlesztési stratégia kidolgozását írja elő az önkormányzatoknak. Az integrált településfejlesztési stratégia készítésének folyamata egy helyzetelemzéssel kezdődik, melyben felméri az adott települést, és az így nyert kiindulópontból határozzák meg, hogy egy település mely részén, milyen igényeket kell kielégíteni. Ezzel szemben, ha a magyar jog nem ismeri a „közcélú” közös tulajdont és ezért egy önkormányzati intézmény nem lehet társasházban, akkor nem integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni, hanem azt kell felmérni, hogy hol van olyan ingatlan, ahol „közcélú” közös tulajdon nélkül elláthatóak az önkormányzati feladatok.

Az Alaptörvény I. cikke alapján „alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható”. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapíthat meg.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz. A tulajdonhoz való jog az Alaptörvényben biztosított alapvető jog, így annak korlátozása kizárólag az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján lehetséges.

Az alkotmányos alapjogok korlátozása az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a következőképpen alakult. *„Az Alaptörvény I. cikkének szövege az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével megegyezik abban, hogy az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvénynek kell megállapítania. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése kimondta, hogy alapvető jog lényeges tartalmát törvény sem korlátozhatta.*

A korlátozás további követelményeit az Alkotmánybíróság fogalmazta meg az ún. alapjogi tesztben, amelynek lényege, hogy az „állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfelelően az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással.

A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.].
 [36] *Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tehát az alapjog korlátozása akkor arányos, ha „az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban”* van, továbbá a *„törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni”* [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; továbbá: 20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 71.; 7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.; 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 85.; 11/1993. (II. 27.) AB határozat, ABH 1993, 109, 110.; 22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 194–195.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117, 123.].
 [37] *Az Alaptörvény ezt a gyakorlatot teszi írott szabállyá, amikor [I. cikk (3) bekezdés] akként rendelkezik, hogy alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható. Ugyancsak tartalmi azonosság állapítható meg az Alaptörvény I. cikkében és az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében a lényeges tartalom védelmét illetően.”* (részlet az Alkotmánybíróság 11/2014.(IV.4.)AB határozatból)

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján alapvető jog korlátozására kizárólag törvényben kerülhet sor. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján alapvető jogot nem lehet jogszabály-értelmezéssel korlátozni, a korlátozást törvénynek kell kimondani és a törvényi szabályozás is csak akkor felel meg az Alaptörvénynek, ha abból megállapítható, hogy az alapvető jog korlátozása más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan történt.

A tulajdonhoz való jog részjogosítványa a rendelkezési jog. A magyar jog lehetővé teszi, hogy a tulajdonos a rendelkezési joga körében társasházat alapítson. Ez a tulajdonhoz való alapvető alkotmányos jogból eredő részjogosultság. Ahhoz, hogy az önkormányzatok a korlátozottan forgalomképes vagyonukat érintően ne vehessenek részt társasház alapításában, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján törvényi tiltó rendelkezésre lenne szükség, amelynek ráadásul valamilyen alkotmányos érték védelme érdekében arányosnak kellene lennie. A nemzeti vagyonról szóló törvény nem tiltja a társasház alapítást, ezért nem is korlátozható a tulajdonhoz való jog.

A kifejtett jogi indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Kfv.VI.37.018/2018/4 számú ítéletének alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, mivel az az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát sérti azzal, hogy az ítélet nem teszi megismerhetővé, hogy miért fogadta be a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, és azt követően milyen jogszabálysértést állapított meg a jogerős ítélettel kapcsolatban, amely jogszabálysértés alapot adott a jogerős ítélet megváltoztatására.

Budapest, 2018. augusztus „ 22 „

Tisztelettel

Dr. Tóth József

Mellékletek:

- A jogi képviselő részére adott meghatalmazás;
- Az Önkormányzat Képviselő-testületének döntését igazoló kivonat az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezéséről;
- Jognyilatkozat az indítvány, továbbá az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozataláról.

Dr. Kiss-Szebeni Norbert
osztályvezető jogtanácsos